

La Veu de les Colònies Industrials

Les colònies van ser determinants per a la industrialització i el progrés del nostre país. El “cas català”, com se'l coneix, és un fenomen únic al món per la seva quantitat, diversitat i concentració. Si bé majoritàriament es troben als rius Ter, Llobregat i els seus afluents, se'n van construir a totes les comarques. Els industrials tèxtils són els que més van aprofitar les condicions geogràfiques i hidrològiques per a obtenir energia barata, allunyar-se de la conflictivitat obrera dels grans nuclis urbans i exercir un fort control social per a assegurar els índexs de producció. Però no van ser els únics: també es van bastir colònies agrícoles, cimenteres, hidroelèctriques, metal·lúrgiques, mineres, papereres o químiques.

La Veu de les Colònies Industrials mostra l'existència de la paraula escrita en unes comunitats que es pretenien tancades, gairebé hermètiques (algunes estaven emmurallades), tòpics promoguts en gran part per la premsa general de l'època. Podem veure, doncs, la vida que hi havia més enllà de la fàbrica. Perquè els mitjans de comunicació que s'han generat en el sí de les diferents colònies mostra, en la seva diversitat, poblacions dinàmiques i vives. Són revistes, butlletins, fulls parroquials, etc.: mitjans desconeguts fins ara fora de la respectiva colònia, eines cabdals que ens ajuden a comprendre una mica més la nostra història. I és per això que s'han convertit en patrimoni de tots, un patrimoni que cal recuperar i conservar abans que desaparegui del tot.

Comissaris:

Xavier Martí Ylla
M. del Tura Molas

Publicacions periòdiques de les colònies industrials

- *Club d'Amics E.B.S.A.* [Les Llosses: Colònia La Farga de Bebié, 1966] Notes: Exemplar fotocopiats.
- *Crit.* [Les Llosses: Colònia La Farga de Bebié, 1947] Notes: Exemplar fotocopiats.
- *El Brogit de l'Ametlla.* L'Ametlla de Merola [Puig-Reig]: [Colònia de l'Ametlla de Merola], 1983-1988.
- *El Brogit de l'Ametlla.* L'Ametlla de Merola [Puig-Reig]: [Colònia de l'Ametlla de Merola], 1983-1988. Nota: Maqueta del primer número de la revista.
- *El Dipòsit.* Tordera: [Colònia Fibracolor, 1998-2000].
- *El Pont.* Cal Rosal [Berga]: [Colònia Cal Rosal], 1984-1987.
- *Hoja Diocesana.* Sant Vicenç de Torelló: [Parròquia de Borgonyà], 1961-1962.
- *Hoja Parroquial.* L'Ametlla de Merola [Puig-Reig]: [Parròquia de Sant Mateu, 1961].
- *Hoja Parroquial.* Sant Vicenç de Torelló: [Parròquia de Borgonyà], 1948.
- *L'Estel.* Santa Coloma de Cervelló: Colònia Güell, [1933-193-].
- *La Festa Santificada a Puig-reig i ses colònies.* [Puig-Reig: Parròquia de Puig-Reig, 1935-1936] Nota: Conté informacions de les colònies Cal Pons i Viladomiu Nou.
- *La Flor de l'Ametlla.* [L'Ametlla de Merola [Puig-Reig]: Colònia L'Ametlla de Merola, 1947-1951].
- *L'Amic.* [Sant Julià de Llor-Bonmatí: Colònia Bonmatí, 1937 i 1985-2004]. Nota: exemplar facsimil.
- *[Periòdic mural.* Santa Maria de Cervelló: Colònia Güell, 1948-195-?].
- *Revista Colònia Pons.* [Puig-Reig: Colònia Cal Pons, 1944-1957].
- *Saphil.* [Terrassa: Colònia de Santa Maria de Ripoll, 1956-1974].
- *Sol Ixent.* Santa Coloma de Cervelló: [Colònia Güell], 1902.
- *Som Petits...* [Sant Vicenç de Torelló: Colònia Borgonyà, 1933-1934].

Bibliografia il·lustrativa

- Àlbum d'imatges recollides amb motiu de la visita d'Alfons XIII a les seus de la Unió Industrial Algodonera [Visual]. [ca. 1930].
- Casals, Ramon. *La colònia Viladomiu Vell (1868-1935).* Barcelona: CEPDI, Centre d'Estudis i Difusió del Patrimoni Industrial, 2002.
- Castellà i Perarnau, Raquel. *Còdol-Dret. Vida d'una colònia industrial (1862-1964),* Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de les Masies de Roda, 2006.
- Clotet, Dolors. *Històries del riu. El llegat de les colònies tèxtils.* Manresa: Regió 7, 2006.
- Clua i Mercadal, Jordi. *Les colònies industrials.* Sant Cugat del Vallès: DL 2001. Els llibres de la frontera.
- Colomer, Pere et alia. *Borgonyà. Una colònia industrial del Ter, 1895-1995,* Vic: Eumo Editorial, 1996.
- *Colònies industrials,* Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2009.
- Dorel-Ferré, Gràcia. *Les colònies industrials a Catalunya. El cas de la colònia Sedó,* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1992.
- *El Cim d'Estela.* Berga: [s.n.], 1905-[192-].
- *El Liberal.* Madrid: El Liberal, 1879-1939. Nota: Reproducció.
- Enrech, Carles. *El Pla contra la Muntanya. La crisi de la indústria fabril del pla i la colonització fabril de la muntanya (1874-1904),* Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida i Patronat Josep Lladonosa, 2003.
- Enrech, Carles. *Indústria i Ofici. Conflictes socials i jerarquies obreres en la Catalunya tèxtil (1881-1923),* Cerdanyola: Publicacions de la Universitat Autònoma, 2005.
- Frigola, Ricard; Llarch, Enric. *Viladomiu Nou: Colònia Tèxtil. Economia Industrial.* Graó. Barcelona, 1986.
- Llinàs Crouseilles, Àngel. *Vallcarca: un valle, una fàbrica, una colònia.* Grup d'Investigadors de les Roquetes del Garraf. Roquetes del Garraf, 2003.
- Marin i Surroca, Jeroni. *Condicions de vida i de treball de la classe obrera i conflictivitat social al*

Ripollès (1900-1923), Ripoll: Consorci Ripollès Desenvolupament, 2006.

- Masats Llover, Joan. *Història de la indústria tèxtil a Castellbell i el Vilar*, Manresa: Centre d'Estudis del Bages, 1997.
- Mas, Albert i Joan. *Fibracolor. Mig segle d'història*, Girona: Fibracolor, 2003.
- Muñoz Hernández, Pere. *Alemanys a l'Ebre: la colònia química alemanya a Flix (1897-1994)*. Tarragona: El Mèdol, 1994.
- Muntadas, Montserrat. *Colònies industrials del Ripollès. Estudi arquitectònic i constructiu*, Girona: Diputació de Girona, Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona i Universitat de Girona, 1998.
- Padró, Josep. *Colònia Güell*, Barcelona: Angle Editorial, 2002.
- Rovira i Montells, Josep M. *La colònia de Salou (1864-1963)*. Roda de Ter: Ajuntament de Roda de Ter, 2003.
- Serra, Rosa. *Colònies tèxtils de Catalunya*. Manresa: Fundació Caixa Manresa i Angle Editorial, 2000.
- Serra, Rosa i Bayón, Emili. *La Farga Lacambra. Solucions en coure des de 1808*. Manresa: Angle Editorial, 2007.
- Serra, Rosa i Viladés, Ramon. *La colònia Pons de Puig -Reig (1875-1987)*. Berga: Edicions de l'Abí, 1987.
- Soler i Riba, Ramon. *El Guixaró 1890-1989*. Ajuntament de Casserres. Berga, 1993.
- Terrades, Ignasi. *La qüestió de les colònies industrials. L'exemple de l'Ametlla de Merola*, Manresa: Centre d'Estudis del Bages, 1994.
- Torelló: *portaveu dels pobles de la Vall del Ges*. Torelló: [s.n.], 1934-
- Valentí i Guitart, Benet. *Cronologia per a una història: Bonmatí*. Sant Julià del Llor i Bonmatí: Ajuntament, 1996.
- Viñeta i Ortigués, Paquita. *Història d'una colònia tèxtil. La Farga de Bebié*, Ripoll: Paquita Viñeta i Ortigués, 2002.

Agraïments:

Jaume Amargant
Ricard Marco
M. Carme Obradors
Núria Olivé
Josep Padró
Elvira Permanyer
Josep M. Quer
Francesc Riera
Rosa Teberner
Paquita Viñeta
Agrupació Cultural i Esportiva Cal Rosal
Associació de Veïns de L'Ametlla de Merola
Associació de Veïns de Borgonyà
Biblioteca Guillem de Berguedà
Biblioteca Municipal de Tordera.

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel. 93 270 23 00

Fax 93 270 23 04

A/e: bustia@bnc.cat

<http://www.bnc.cat>

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h

Dissabtes, de 9 a 14 h

 **Biblioteca
de Catalunya**

La Veu de les Colònies Industrials

**Del 10 de juny al
10 de juliol de 2013**

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura